

Asia: VN/26666/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutusta koskevista muutoksista

Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta kiittää mahdollisuudesta lausua ja kunnioittaen lausuu seuraavaa.

Kannatamme esitystä, minkä mukaan sairaanhoitajaksi laillistettu henkilö voi hakeutua suorittamaan pelkästään ensihoitaja-, terveydenhoitaja- tai kätilökoulutusta. Esitys mahdollistaa houkuttelevamman ja selkeämmän jatkokouluttautumismahdollisuuden, missä opinnoissa ei tarvitse enää hyväksilukea sairaanhoitajan opintoja. Näemme erittäin tärkeänä kuitenkin myös sen, että toisen asteen koulutuksen suorittaneet henkilöt voivat hakeutua myös jatkossa yhä nykyisen tavan mukaisesti opiskelemaan sekä sairaanhoitajaksi että ensi- tai terveydenhoitajaksi. Terveysalan houkuttelevuutta ei saa heikentää liian monimutkaisilla koulutusrakenteilla. On myös erittäin kannatettavaa, että ammattikorkeakouluilla on mahdollisuus tarjota haettavaksi yhtä aikaa opinto-oikeutta sairaanhoitajan opintoihin ja kätilökoulutukseen tavalla, jossa kätilökoulutuksen opinto-oikeus myönnetään sairaanhoitajakoulutuksen suorittamisen jälkeen.

Ehdotus ensihoitajien laillistamisesta ensihoitajina on erittäin tarpeellinen uudistus. Laillistamiseen ja tutkintonimikkeisiin liittyen kannatamme mallia, missä opinnoista valmistuneella opiskelijalla on sairaanhoitaja (AMK) sekä terveydenhoitaja (AMK) tai ensihoitaja (AMK) tutkintonimikkeet ja laillistus. Muutos tutkintoon johtavasta koulutuksesta esityksen mukaiseen toimintamalliin lakiin lisättävien uusien säännösten nojalla on kuitenkin potentiaalisesti haasteellinen. Muutoksessa on varmistettava, ettei sillä ole negatiivisia vaikutuksia alasta kiinnostuneisiin hakijoihin, jo alaa opiskeleviin eikä työelämään. Kelpoisuuksiin ja pätevyyyksiin ei saa jäädä epäselvyyksiä.

On tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että erilliset koulutukset antavat kyseiseen ammattiin ja sen vaatimuksiin riittävän kattavan erikoistumisen. Koulutuksien sisältöihin, osaamistavoitteisiin ja tarvittavien harjoitteluiden suorittamismahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota, jotta valmistuneilla opiskelijoilla on riittävät valmiudet työelämän vaatimuksiin. Esitetyn muutoksen myötä alan ammattilaisten tietotaito ja osaaminen eivät saa heiketä.

Esitetyn uudistuksen myötä on ensiarvoisen tärkeää kiinnittää huomiota myös siihen, että ammattikorkeakoulujen rahoitus turvataan koulutusmuutosten osalta. Esitetyt muutokset eivät saa heikentää ammattikorkeakoulujen rahoitusta, tai aiheuttaa epäselviä tilanteita rahoituksen määräytymisen perusteiden tulkinnassa.

Vaikka Lapin ammattikorkeakoulussa ei kouluteta kätilöitä, haluamme silti nostaa esiin vielä erityisen huolestuksen uudistukseen liittyvistä kätilökoulutuksen muutoksista. Esityksen mukaisesti kätilökoulutukselle ei esitetä opintopistemäärää, vaan koulutuksen laajuus määriteltäisiin tunneissa. Koulutuksen jättäminen ECTS-pisteiden ulkopuolelle voi aiheuttaa epäselviä tilanteita koulutuksen laajuuden tulkinnassa. Ongelmallisena esitetyn kätilökoulutuksen uudistuksen yhteydessä näemme myös sen, ettei koulutustaso nouse koulutuksen keston pitenemisestä huolimatta.

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ammatillista opettajankoulutusta koskevista muutoksista

Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta ei lausu asiasta.

Lausunnonantajan näkemykset opintotukilain muutoksista

Uusien koulutusmuotojen sisällyttäminen opintotuen piiriin on kannatettavaa. Näemme kuitenkin perusteltuna tuoda ilmi esityksen aiheuttaman epäselvän tilanteen opintotukikuukausien maksimimäärän riittämisessä. Opintotukilain 7 §:n mukaan korkeakouluopiskelua varten opintotukea voi saada enintään 54 tukikuukautta. Jos sairaanhoitajaksi valmistunut opiskelija on käyttänyt kyseistä tutkintoa varten myönnetyn enimmäistukiajan, 35 kuukautta, jää hänelle jäljelle 19 tukikuukautta. Esityksen mukaan kätilöopintojen myötä opiskelija voisi olla oikeutettu 22 opintotukikuukauteen. Tällöin opintotukikuukausien enimmäismäärä ylittyisi.

Esityksessä terveydenhoitajakoulutukseen käytettävissä olisi enintään 12 tukikuukautta ja ensihoitajakoulutukseen enintään 17 tukikuukautta. Ensin sairaanhoitajakoulutuksen ja sen jälkeen terveydenhoitajakoulutuksen tai ensihoitajakoulutuksen myötä tukikuukausia voisi jäädä opiskelijalle jäljelle 2 tai 7 tukikuukautta. Kyseistä määrää ei voida pitää riittävänä määränä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseen. Opintotuen tukikuukausien enimmäismäärää tulisi kasvattaa, jotta myös ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseen on käytettävissä riittävästi tukikuukausia.

Sairaanhoitajakoulutuksen jälkeen suoritettavien ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajaopintojen suorittamisen lukeminen opintolainahyvitykseen on kannatettavaa. Uudistuksessa tulee kuitenkin

varmistaa, että se mahdollistaa tosiasiallisesti tasavertaisen hyvityksen sekä niille opiskelijoille jotka siirtyvät korkeakouluopintoihin toiselta asteelta että niille, jotka suorittavat ensin sairaanhoitajan opinnot ja sen jälkeen kouluttautuvat ensihoitajaksi, kättilöksi tai terveydenhoitajaksi.

Pyhtinen Pieta
Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta